

การสร้างสามัคคีของพลเมืองเลย

วันที่รับบทความ : 06/11/2563

วันที่แก้ไขบทความ : 22/01/2564

วันที่ตอบรับบทความ : 14/07/2564

กัลยา ยศคำลือ¹

สมพงษ์ ดุลยอนุกิจ²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนและเยาวชนจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 และ 2) การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ กลุ่มเป้าหมาย ปี พ.ศ. 2557-2560 คือ บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนและเยาวชน จังหวัดเลย จำนวน 350 คน และปี พ.ศ. 2561 เยาวชนจังหวัดเลย จำนวน 346 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง โดยกลุ่มเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ปี พ.ศ. 2557-2560 และกลุ่มเป้าหมาย ปี พ.ศ. 2561 จะต้องผ่านกิจกรรม ปี พ.ศ. 2560 และ เครื่องมือวิจัย คือ การอบรมเชิงปฏิบัติการ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า (1) การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 ใช้วิธีระดมสมองเพื่อสร้างสามัคคีปรองดองได้แนวทางคือ ปฏิรูปการเมือง, สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ, กระบวนการยุติธรรม, บริหารราชการแผ่นดิน, การทุจริตคอร์รัปชัน, การศึกษา, โครงสร้างเศรษฐกิจ, ข้อมูลข่าวสาร, ความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม, การจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ ด้านพลังงาน ดังนั้นจังหวัดเลยจะต้องขับเคลื่อนให้สำเร็จในปีต่อไป และ (2) การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดี การอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดการความขัดแย้งและจิตอาสาของเยาวชน 10 ตำบล จำนวน 346 คน วันที่ 21 ธันวาคม 2561 และวันที่ 25 ธันวาคม 2561 คณะผู้วิจัยหวังว่ากิจกรรมจะส่งผลให้เยาวชนไทยเลียดุดเด่นเรื่องการมีความสามัคคี จำนวนข้อมูลพฤติกรรมด้านลบลดลง และเกิดเครือข่ายทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นไทยเลยอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ ความสามัคคี พลเมือง จังหวัดเลย

¹ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาวิชาวรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย อีเมล yaeduca@hotmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาการพัฒนชุมชน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

Creating harmony of Loei citizen

Received : 06/11/2020

Revised : 22/01/2021

Accepted : 14/07/2021

Kalaya yotcamlue¹

Sompong dulayaanukit²

Abstract

The purposes of this qualitative research were to 1) investigate the harmony creation of Loei Province during 2014 - 2017 and 2) study the performance of creating harmony and citizenship role of the youth in Loei Province project in 2018. The target group during 2014 – 2017 was 350 public servants, and citizens in Loei Province. They voluntarily joined the workshop activities. The target group in 2018 was 346 young citizens selected from the participants of 2017 through purposive sampling. The research instruments were workshops with non- participant observation and interviews.

The findings were as follows: (1) According to the brainstorm method for creating harmony of Loei Province during 2014 – 2017 of public servants, and citizens, they introduced guidelines in the following topics: political reforms, creating moral standard of state administration, judicial process, government administration, combating corruption, education, economic, information communication, inequality in politics, economy and society, management of natural resources, and energy. (2) The performance of creating harmony and citizenship role of the youth targeted in 2018 was conducted through workshops for conflict management and volunteer spirit forming activities for 346 young citizens in 10 sub-districts. The project decreased conflicts and negative behaviors and increased volunteer spirits among young citizens of Loei Province.

Keywords harmony citizen Loei Province

¹assistant professor Public Administration Program Loei Rajabhat University E-mail: yaeduca@hotmail.com

² assistant professor Community Development Program Loei Rajabhat University

บทนำ

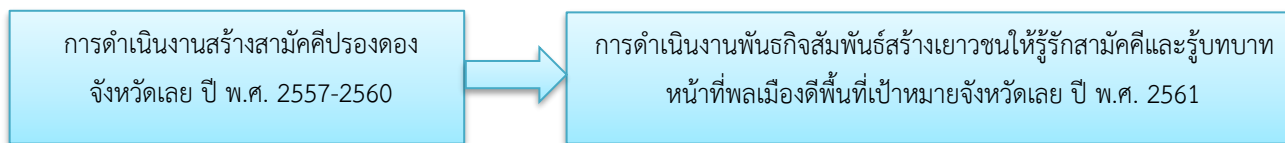
พระราชดำรัสเรื่อง “รู้ รัก สามัคคี” ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศ มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีคุณค่าและสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติได้กับทุกยุคทุกสมัย เพื่อให้ประเทศชาติเกิดความสงบ ประชาชนมีความปรองดองสมานฉันท์ (ชลธิศสา อองอาจ, 2561, หน้า 1) และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่พระราชทานเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติแก่เจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ นักทฤษฎี นักธุรกิจและประชาชนทั่วไปได้นำไปปรับใช้ (ดิศนัดดา ดิศกุล, 2561, หน้า 11) ซึ่งกระบวนการสร้างความปรองดองในชาติจะบรรลุเป้าหมายได้นั้น ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องแก้ไขปัญหาร่วมกันและสร้างความปรองดองที่ทุกฝ่ายในสังคมให้การยอมรับ ภายใต้บรรยากาศของความ เป็นประชาธิปไตย (สถาบันพระปกเกล้า, 2555, หน้า 15) และจังหวัดเลยได้จัดเวทีเสวนาจังหวัดเลย ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย วันที่ 8 กรกฎาคม 2557 “เลยโมเดล” ให้จังหวัดเลยนำร่องในการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2557ก, หน้า 3) และจากนโยบายการสร้างปฏิรูปประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (National Peace and Order Maintains Concil) นำโดยนายอภิรักษ์ โกษะโยธิน นายวิโรจน์ จิวะรังสรรค์ ผู้ว่าราชการจังหวัดเลย พล.ต.ไชยพร รัตแพทย รองแม่ทัพน้อยที่ 2 หัวหน้าคณะทำงานศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน กองทัพภาคที่ 2 หน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และเยาวชน ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย เสนอแนวความคิดการปฏิรูปจังหวัดเลย (มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 2557ข, หน้า 5)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ที่ทำการปกครองจังหวัดเลยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้บูรณาการร่วมกันส่งเสริมให้มีกิจกรรมพัฒนาเยาวชนอย่างต่อเนื่อง เช่น การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้รักสามัคคี และรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 ของนักศึกษาสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย โดยกลุ่มเยาวชน ปี พ.ศ. 2561 จะต้องผ่านกิจกรรม ปี พ.ศ. 2560 และโครงการปลูกฝังสำนึกรักสามัคคีและเสริมสร้างความปรองดอง ปี พ.ศ. 2562 จังหวัดเลย ที่ทำการปกครองจังหวัดเลย เพราะสิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้เยาวชนจังหวัดเลย มีความเข้มแข็งรู้จักบทบาทหน้าที่ของและสามัคคีมีจิตอาสา บทความวิจัยนี้คณะผู้วิจัยหวังว่าการวิจัยนี้จะส่งผลให้เยาวชนและประชาชนไทยมีความสามัคคีและเกิดเครือข่ายทำจิตอาสา พัฒนาท้องถิ่นไทยเพิ่มขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนและเยาวชน จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560
2. เพื่อศึกษาการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้รักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย การวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมาย ปี พ.ศ. 2557 - 2560 คือ บุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนและเยาวชน จังหวัดเลย จำนวน 350 คน และ ปี พ.ศ. 2561 เยาวชนจังหวัดเลย จำนวน 346 คน โดยกลุ่มเป้าหมายที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ ปี พ.ศ. 2557-2560 และกลุ่มเป้าหมาย ปี พ.ศ. 2561 จะต้องผ่านกิจกรรม ปี พ.ศ. 2560

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือวิจัย คือ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการตรวจสอบเอกสารการดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย พ.ศ. 2557-2560 และสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและแบบสัมภาษณ์ เยาวชนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรับบทบาทหน้าที่พลเมืองดีในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย

การรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์ในกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสร้างสามัคคีปรองดองของบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชนและเยาวชนจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 และกิจกรรมพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรับบทบาทหน้าที่พลเมืองดีในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 วันที่ 21 ธันวาคม 2561 ณ สถานศึกษาในอำเภอปากชม จังหวัดเลย และวันที่ 25 ธันวาคม 2561 ณ สถานศึกษาในอำเภอภูเรือ จังหวัดเลย

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

พรรณนาการวิเคราะห์เนื้อหาการดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย พ.ศ. 2557-2560 และพรรณนาวิเคราะห์การสังเกตและสัมภาษณ์การดำเนินงาน พันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรับบทบาทหน้าที่พลเมืองดีในพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561

ผลการวิจัย

1. การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 การระดมสมองบุคลากรหน่วยงานภาครัฐ ประชาชน และเยาวชนจังหวัด ได้แนวทางสร้างสามัคคีปรองดองมี 11 แนวทาง จังหวัดเลยจะต้องขับเคลื่อน

ให้สำเร็จในปีต่อไป ดังนี้ (กัลยา ยศคำลือ และสมพงษ์ ดุลยอนุกิจ, 2560, หน้า 19) (1) ปฏิรูปการเมือง ประกอบด้วย ต้องการให้มีการเลือกตั้งโดยเร็ว สร้างจิตสำนึกให้นักการเมืองรักและเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติ (2) การสร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ ประกอบด้วย มีการตรวจสอบทรัพย์สินของผู้บริหารอย่างละเอียด ผู้บริหารระดับนโยบายมีความรู้ในองค์กรที่บริหาร มีกฎหมายและบทลงโทษที่รุนแรงและรวดเร็วสำหรับผู้บริหารประเทศที่ทุจริตและขาดจริยธรรม (3) ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย ยกเลิกกฎหมายที่ล้าหลัง ปรับปรุงกฎหมายให้มีความเหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบัน กระบวนการยุติธรรมต้องสะดวกรวดเร็ว โปร่งใส เป็นธรรม ปราศจากการแทรกแซง บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและมีบทลงโทษที่ (4) ปฏิรูปการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย ปรับปรุงโครงสร้างของระบบบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน ยุบ เลิก หน่วยงานภาครัฐที่ซ้ำซ้อน ปฏิรูประบบบริหารงานบุคคลของภาครัฐ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างเต็มรูปแบบ กำหนดมาตรการการใช้อำนาจของผู้บริหารให้เป็นรูปธรรม (5) ปฏิรูปการทุจริต คอร์รัปชัน ประกอบด้วย ปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต คอร์รัปชัน เช่น ไม่ให้มีอายุความ การชดเชยค่าเสียหายแก่รัฐ มีบทลงโทษที่รุนแรงเด็ดขาดและรวดเร็ว เพิ่มบทบาทอำนาจหน้าที่และเพิ่มองค์กระโหลกศีรษะที่ทำหน้าที่ในการดูแลตรวจสอบและปราบปรามการทุจริต ทั้งในระดับประเทศ และระดับท้องถิ่น (6) ปฏิรูปการศึกษา ประกอบด้วย ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันและตามทิศทางการพัฒนาประเทศและตลาดแรงงาน ให้ความสำคัญและโอกาสในการศึกษา (7) ปฏิรูปโครงสร้างเศรษฐกิจ ประกอบด้วย สร้างหลักประกันรายได้ให้ประชาชนและกระจายเขตอุตสาหกรรมทุกภูมิภาค (8) ปฏิรูปด้านข้อมูลข่าวสาร ประกอบด้วย การกำหนดจรรยาบรรณของสื่อ ให้มีความเป็นกลางในการนำเสนอพร้อม กำหนดบทลงโทษทางกฎหมายที่รุนแรง กำหนดเสรีภาพในการเสนอข้อมูลข่าวสารปราศจากการแทรกแซง ยกเว้น เรื่องความมั่นคงของรัฐ ควรมีหน่วยงานเฝ้าระวังการนำเสนอข่าวของสื่อต่าง ๆ ที่สร้างความขัดแย้งแตกแยกหรือสร้างความไม่เหมาะสม (9) ปฏิรูปความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม ประกอบด้วย ส่งเสริมให้ประชาชนมีสิทธิเสรีภาพเท่าเทียมกันและยอมรับฟังความเห็นของทุกฝ่าย (10) ปฏิรูปการจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้และ เสนอให้มีการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกิดความเป็นธรรมแก่ประชาชนทุกคน ประกอบด้วย ปราบปรามผู้มีอิทธิพลที่บุกรุกครอบครองที่ดินของรัฐและพื้นที่ป่า ให้ความรู้และเสริมสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเป็นระบบและยั่งยืน มีมาตรการ บทลงโทษ ผู้บุกรุกหรือทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเด็ดขาดและมีประสิทธิภาพและ (11) ปฏิรูปด้านพลังงาน ประกอบด้วย ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเพื่อลดการผูกขาดด้านพลังงานจากเอกชน ปฏิรูปพลังงานและกำหนดราคาพลังงานให้เป็นธรรม เช่น น้ำมัน แร่ธาตุ และก๊าซ

2. การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รักรักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมาย

จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 เยาวชนและประชาชนจังหวัดเลยจะต้องได้รับการศึกษาพัฒนาให้เป็นคนดี มีวินัยภูมิใจในชาติ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์และมีความพอเพียง จะก่อให้เกิดเครือข่ายเยาวชนที่เข้มแข็ง ปี พ.ศ. 2561 ให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่พลเมืองดีและปลูกจิตสำนึกการมีระเบียบวินัยเสียสละเพื่อส่วนร่วม จัดกิจกรรม ณ โรงเรียนเชียงกลมวิทยา อำเภอปากชม เยาวชน เข้าร่วมจำนวน 203 คน วันที่ 21 ธันวาคม 2561 ประกอบด้วยโรงเรียน 5 ตำบล คือตำบลปากชม ตำบลเชียงกลม ตำบลชมเจริญ ตำบลห้วยบ่อซืน และตำบลคอนสา และจัดกิจกรรม ณ โรงเรียนชุมชนภูเรือ เยาวชน จำนวน 143 คน วันที่ 25 ธันวาคม 2561 จำนวน 5 ตำบลคือ ตำบลसानตม ตำบลภูเรือ ตำบลหนองบัว ตำบลปลาบ่าและตำบลร่องจิก ผลที่ได้จากกิจกรรมจะทำให้เยาวชน

ที่เข้าร่วมกิจกรรมเชิงปฏิบัติการมีความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่ของตนเอง มีความรักครอบครัว ตระหนักในการปฏิบัติสิ่งที่ดีต่อตนเองและสังคม เช่น มีวินัย มีจิตอาสา ทำกิจกรรมสาธารณประโยชน์และมีเครือข่ายกิจกรรม สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อเยาวชนจะเกิดความสามัคคีได้เมื่อเยาวชนมีความรู้และปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และจำนวนพฤติกรรมด้านลบของเยาวชนลดลง (กัลยา ยศคำลือ, 2561, หน้า 3) การสัมภาษณ์กลุ่มเยาวชนพบว่าหลังจัดกิจกรรม 3 เดือนจำนวนข้อมูลพฤติกรรมด้านลบ ความขัดแย้งของเยาวชน คือ ขาดระเบียบวินัย ใช้โทรศัพท์มือถือ ทะเลาะวิวาท ลักทรัพย์ เสพยา ตั้งครรภ์ ขี้บอดเร็ว จากจำนวน 48 คน ลดลงเหลือ 39 คน

สรุปและอภิปรายผล

สรุป

1. การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 กิจกรรมเชิงปฏิบัติการใช้วิธีระดมสมองเพื่อสร้างสามัคคีปรองดองได้ 11 แนวทางคือ ปฏิรูปการเมือง, สร้างมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้บริหารประเทศ, กระบวนการยุติธรรม, การบริหารราชการแผ่นดิน, การทุจริตคอร์รัปชัน, การศึกษา, โครงสร้างเศรษฐกิจ, ข้อมูลข่าวสาร, ความเหลื่อมล้ำทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม, การจัดการทรัพยากรดิน น้ำ และป่าไม้ ด้านพลังงาน แนวโน้มในอนาคตจังหวัดเลยจะต้องขับเคลื่อนให้สำเร็จต่อไป โดยนำกลุ่มเป้าหมายคือเยาวชน

2. การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดี การอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดการความขัดแย้งและจิตอาสาของเยาวชน 10 ตำบล จำนวน 346 คน วันที่ 21 ธันวาคม 2561 และวันที่ 25 ธันวาคม 2561 เยาวชนมีความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่พลเมืองดีและปลูกจิตสำนึกการมีระเบียบวินัย รู้จักการเสียสละเพื่อส่วนร่วม มีความรักในท้องถิ่นและประเทศชาติ มีแนวโน้มว่าปี พ.ศ. 2562 เยาวชนกลุ่มนี้ต้องการทำกิจกรรมจิตอาสาเพื่อสร้างความสามัคคีปรองดองกับเครือข่ายเยาวชนกลุ่มอื่น ๆ ใน 14 อำเภอของจังหวัดเลย คณะผู้วิจัยหวังว่ากิจกรรมจะส่งผลให้เยาวชนไทยเลวโดดเด่นเรื่องการมีความสามัคคี จำนวนข้อมูลพฤติกรรมด้านลบลดลง และเกิดเครือข่ายทำกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นไทยอย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย มี 11 แนวทาง ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (2560, หน้า 1) คือ แนวทางการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในระดับพื้นที่ ประกอบด้วย (1) เสริมสร้างความเข้มแข็งกลุ่มเป้าหมายและกลไก ในด้านองค์ความรู้ ทรัพยากรการบริหาร (2) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน/เครือข่ายที่เกี่ยวข้องทุกระดับ (3) กำหนดและขับเคลื่อนนโยบายที่เอื้อต่อการสร้างความเป็นธรรม และธรรมาภิบาลในสังคม (กฎหมาย นโยบาย มาตรการ) และ (4) เสริมสร้างกระบวนการสื่อสารทางสังคมอย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างบรรยากาศแห่งความปรองดองนั้นต้องมีการยอมรับร่วมกันถึงกติกาบางประการร่วมกัน รวมทั้งต้องช่วยกันสร้างบรรยากาศแห่งความสมานฉันท์ที่คนส่วนใหญ่เห็นร่วมกัน เป็นไปตามทฤษฎีความต้องการของมาสโลว์ (A.H. Maslow., 1943) และสอดคล้องกับชลธิศา องอาจ (2561, หน้า 1) ได้ศึกษาว่า รัก สามัคคี นำมาซึ่งความปรองดองสมานฉันท์ จากพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ว่า “รู้ รัก สามัคคี” มีความหมายอันยิ่งใหญ่ต่อความสงบในบ้านเมือง และ

สามารถปรับใช้ได้กับทุกยุคทุกสมัย ประเทศชาติจะเกิดความสงบ ประชาชนในชาติจะมีความปรองดองสมานฉันท์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าจังหวัดเลยมีแนวปฏิบัติ คือ พลเมืองเลยจะต้องร่วมมือร่วมใจกันเป็นองค์การเป็นหมู่คณะ จึงจะมีพลังเข้าไปแก้ปัญหาให้ลุล่วงไปได้ด้วยดี การรู้จักสามัคคีจะเป็นปัจจัยที่ทำให้คนในสังคมสามารถกลับมาอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ เป็นไปตามการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองสภาปฏิรูปแห่งชาติ (คปป.) มาตรา 261, 252 และ 263 คปป. มีอำนาจกำหนดยุทธศาสตร์การปฏิรูปและการสร้างความปรองดอง อำนาวยการ และดำเนินการให้เกิดสภาวะที่เอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสมานฉันท์และปรองดอง และเพื่อการนี้ให้ กรมและหน่วยงานของรัฐดำเนินการให้เป็นยุทธศาสตร์นั้น รวมทั้งมีอำนาจเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแนวทางและมาตรการต่าง ๆ ที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการขจัดความขัดแย้งและการสร้างความปรองดอง และความแตกแยกทางความคิดอย่างกว้างขวางในสังคมไทยที่ยืดเยื้อยาวนาน สะท้อนความให้เห็นความจริงจากกระบวนการสร้างความปรองดองในชาติจะต้องริเริ่มดำเนินการโดยเร็ว คือ การสร้างบรรยากาศแห่งการปรองดองด้วยการเปิดพื้นที่ให้ทุกฝ่ายได้มีโอกาสถกเถียงแลกเปลี่ยนในวงกว้างต่อข้อเสนอทางเลือกร่วมกัน

2. การดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมาย จังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 ใช้วิธีการระดมสมองและให้ความรู้เรื่องบทบาทหน้าที่พลเมืองดีและปลูกจิตสำนึกการมีระเบียบวินัยเสียสละเพื่อส่วนร่วม ตรงกับแนวคิดของ Bandura คือ พฤติกรรมของมนุษย์นอกเหนือจากปฏิกิริยาสะท้อนเบื้องต้นแล้วเกิดจากการเรียนรู้ทั้งสิ้นและการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ เหล่านั้นสามารถเรียนรู้ได้โดยประสบการณ์ตรงหรือไม่ก็โดยการสังเกต (Bandura, A., 1977) และสอดคล้องกับนิเทศ สนั่นนารีและคณะ (2561, หน้า 45) การสื่อสารด้วยสติและปัญญา มีความรอบคอบในขณะที่ทำการสื่อสารโดยมีเป้าหมายเพื่อให้ ตนเองและผู้อื่นมีความสุข ยึดหลักกัลยาณมิตตธรรม, พระเมธาวิญญู (ปสิวิโก) พระมหาวิระศักดิ์ สุรเมธี และสาลินี รักกตัญญู (2560, หน้า 1-2) กล่าวถึงการส่งเสริมความปรองดองและสันติสุขด้วยศีล 5 ให้สังคมเกิดสันติสุขมีความสงบร่มเย็น, กระทรวงวัฒนธรรม (2559) มีแนวคิดเรื่องคุณธรรมความสามัคคีตามแนวพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประเทศชาติอยู่ในภาวะที่ต้องอาศัยความเข้มแข็งเพื่อที่จะให้อยู่รอด เพราะความสามัคคี คือ การเห็นแก่บ้านเมืองและช่วยกันทุกวิถีทางเพื่อที่จะสร้างบ้านเมืองอยู่ได้ ทั้งนี้วิธีการปฏิบัติของพลเมืองจังหวัดเลยที่มีความสามัคคีประกอบด้วย การคิดวิเคราะห์ ทำในสิ่งที่ถูกต้องอย่างมีเหตุผลและการทำงานร่วมกันจนเกิดเครือข่ายการดำเนินการในชุมชน สร้างบรรยากาศของความเอื้ออาทร มีความเห็นชอบร่วมกัน ปรัชญาหรือหาทางแก้ไขปัญหากับสมาชิกในชุมชนเมื่อเกิดปัญหา ส่วนกลุ่มเยาวชนนั้นมีวิธีการบ่มเพาะ 4 ประเด็น คือ พัฒนาความคิดและการจัดการ สร้างความรักความสามัคคี ทำงานและการให้และบทบาทการดำเนินชีวิตและพัฒนาตน เพื่อให้เยาวชนมีความรู้เรื่องหน้าที่ของพลเมืองที่ดีและฝึกตนเองให้มีระเบียบวินัย เข้าใจผู้อื่น มีความรักตนเอง ครอบครัวยุคนั้น มีจิตอาสา เกิดทักษะการคิดและวิเคราะห์ สามารถคัดกรองและเลือกรับบทบาทพลเมืองที่ดีมาปฏิบัติ การปรองดองมีความก้าวหน้าต่ำมีสาเหตุมาจาก (1) ไม่สามารถหาข้อยุติของข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนทุกฝ่าย (2) การดำเนินการด้านคดีความที่เกิดจากชุมชนมีความขัดแย้งทางการเมืองเกิดการชุมนุมประท้วง (3) คดีการกระทำความผิดของนักการเมือง การไม่สามารถหาแนวทางที่พอใจของหลาย ๆ ฝ่าย รวมถึงยังไม่สามารถหาจุดร่วมที่พอจะยอมรับกันได้ของทุกฝ่าย การปรองดองจึงยังไม่อาจเริ่มต้นได้ และ (4) ความขัดแย้งทางความคิดของประชาชนยังคงมีอยู่ เพียงแต่ยังอยู่ในช่วงที่ไม่อาจแสดงออกทางการเมืองได้มากนัก ดังนั้นความปรองดองในใจของประชาชนยังไม่ได้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง เพราะต่างฝ่ายต่างยังพร้อมที่

จะแสดงออกซึ่งพลังของตนที่จะเรียกร้องตามความคิดคนละด้านอยู่ โดยมีคณะกรรมการธิการวิสามัญพิจารณาศึกษาแนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ สมาชิกวุฒิสภาผู้แทนราษฎรว่าอะไรคือรากเหง้าของความขัดแย้งทางการเมืองที่เป็นอยู่ในปัจจุบันและมีปัจจัยหรือกระบวนการใดที่ทำให้คนในสังคมสามารถกลับมาอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติ (สถาบันพระปกเกล้า, 2555, หน้า15) โดยเฉพาะการหาแนวทางการสร้างความปรองดองในกลุ่มเยาวชน (สถาบันพระปกเกล้า, 2558, หน้า 14) และกิจกรรมเชิงปฏิบัติการสร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรับทราบหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561 ทำให้จำนวนข้อมูลพฤติกรรมด้านลบของเยาวชนลดลงน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนก็เริ่มเห็นความสำคัญของการสร้างความสามัคคีปรองดอง เพราะทุกคนต้องการให้สังคมไทยเกิดความสงบ พฤติกรรมของเยาวชนที่เปลี่ยนแปลงและแสดงออกนั้นเป็นประสบการณ์เชิงบวก เป็นไปตามแนวคิดของ Nunnally พฤติกรรมของเยาวชนเป็นการแสดงออกของแต่ละบุคคลเกี่ยวกับความรู้สึกที่เป็นประสบการณ์และความรู้ต่าง ๆ และแสดงออกทางด้านความคิดและพฤติกรรม (Nunnally, 1959, p.213) อาจมาจากประสบการณ์ตรงหรือจากประสบการณ์อ้อมก็ได้ (Feldman, Jack, 1976, p.667) แสดงว่าเยาวชนมีทัศนคติที่ดีต่อการมีพฤติกรรมเชิงบวก ซึ่งทัศนคติจะทำหน้าที่เป็นกลไก 4 ประการ (Katz, 1960, p.166) คือ (1) เพื่อการปรับตัว (Adjustment) โดยแต่ละบุคคลจะอาศัยทัศนคติเป็นเครื่องยึดถือสำหรับการปรับพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนสูงสุดและให้ผลเสียน้อยที่สุด ดังนั้นทัศนคติสามารถเป็นกลไกที่จะสะท้อนให้เห็นถึงเป้าหมายที่พึงประสงค์และที่ไม่พึงประสงค์ของบุคคล (2) เพื่อการป้องกันตัว (Ego defense) โดยปกติบุคคลมักมีแนวโน้มที่จะไม่ยอมรับความจริงในสิ่งที่ขัดแย้งกับความนึกคิดของตน (Self-image) ดังนั้นทัศนคติจึงสามารถสะท้อนออกมาเป็นกลไกป้องกันตัวโดยการแสดงออกเป็นความรู้สึกถูกเหยียดหยามหรือตีฉุกละเมิดจากคนอื่น ในขณะที่เดียวกันก็จะยกตนเองให้สูงกว่าด้วยการมีทัศนคติที่ถือว่าตนนั้นเหนือกว่าผู้อื่น (3) เพื่อการแสดงความหมายของค่านิยม (Value expression) ทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของค่านิยมต่าง ๆ โดยสามารถสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมในลักษณะที่จำเพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้นและ (4) เพื่อใช้เป็นตัวจัดระเบียบความรู้ (Knowledge) ทัศนคติจะเป็นมาตรฐานที่ตัวบุคคลสามารถใช้ประเมินและทำความเข้าใจกับสภาพแวดล้อมที่มีอยู่รอบ ๆ ตัว มีผลทำให้บุคคลสามารถรู้และเข้าใจถึงระบบและระเบียบของสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของนิวส์คัมและคณะ (Newcomb, Theodore, Ralph, Turner, & Philip, 1965, p.112) คือวิธีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติที่ทำได้โดยการจูงใจให้มีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ซึ่งการสร้างความสามัคคีของเยาวชนจังหวัดเลยจะต้องฝึกการคิดวิเคราะห์ และมีความต่อเนื่องในการทำกิจกรรมจิตอาสาร่วมกัน สอดคล้องกับเมลดา กลิ่นมาล (เมลดา กลิ่นมาล, 2563, หน้า 1) คือ เยาวชนมีรูปแบบคิดเรียงลำดับในรูปแบบ : ขอบสร้างกฎเกณฑ์ เก่งบริหารจัดการ จัดสรรขาดระเบียบ เสรีนิยม ชำนาญ วินิจฉัย คิดแบบร่วมมือ มองเฉพาะเจาะจง มุ่งในสิ่งเดียว ทำหลายอย่างพร้อมกัน ยึดถือตนเอง และการคิดอนุรักษนิยม ประเด็นของเยาวชนจังหวัดเลยใช้รูปแบบคิดแบบร่วมมือในการทำกิจกรรมจิตอาสา สะท้อนให้เห็นว่าเยาวชนเกิดความสามัคคีอย่างเฉพาะเจาะจงในพื้นที่จังหวัดเลย

ข้อเสนอแนะ

1. การดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560 พบว่าสร้างสามัคคีปรองดอง รัฐบาลควรนำแนวทาง จำนวน 11 ประเด็นไปร่วมกันวิเคราะห์ ปฏิรูปการเมือง ปฏิรูปด้านการศึกษา ส่งเสริมเศรษฐกิจครัวเรือน เพื่อลดเหลื่อมล้ำทางสังคม บริหารจัดการน้ำอย่างเร่งด่วน

2. ควรมีการดำเนินงานพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลยให้ต่อเนื่องจากปี พ.ศ. 2561 ให้ครอบคลุมทุกตำบลในจังหวัดเลย โดยการสร้างเครือข่ายจิตอาสาในการทำกิจกรรมพัฒนาในชุมชน เช่น พัฒนาพื้นที่ของชุมชน คือ โรงเรียน วัด หน่วยงานและแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน

3. ควรมีวิจัยรูปแบบการสร้างสามัคคีและมีจิตอาสาภายใต้สังคมประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในจังหวัดเลย

4. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้เรื่องสร้างสามัคคีปรองดอง บ่มเพาะให้เยาวชนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่พลเมืองและจัดกิจกรรมจิตอาสาพัฒนาท้องถิ่นให้บรรลุผลสำเร็จในระยะยาวอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีส่วนร่วมสร้างเครือข่ายกิจกรรมจิตอาสาในชุมชนอย่างต่อเนื่อง

5. หลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษาควรมีรายวิชาที่มีการบูรณาการจัดการเรียนการสอนในการส่งเสริมความรักสามัคคี ความมีระเบียบวินัย เข้าใจสิทธิหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น สอนนักศึกษา

6. จังหวัดเลยและมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ควรบูรณาการจัดกิจกรรมโครงการการน้อมนำพระราโชบายด้านจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะคนไทยที่พึงประสงค์ทั้งสี่ประการสู่การปฏิบัติในพื้นที่บริการของมหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2560). **แนวทางการสร้างความปรองดอง สมานฉันท์ของ**

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในระดับพื้นที่. ค้นเมื่อ 29 ตุลาคม 2562 จาก www.bps.m-society.go.th

กัลยา ยศคำลือ. (2561). รายงานการดำเนินงานโครงการพันธกิจสัมพันธ์สร้างเยาวชนให้รู้จักสามัคคีและรู้บทบาทหน้าที่พลเมืองดีพื้นที่เป้าหมายจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2561. เลย: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

กัลยา ยศคำลือ และสมพงษ์ ดุลยอนุกิจ. (2560). รายงานการดำเนินงานสร้างสามัคคีปรองดองจังหวัดเลย ปี พ.ศ. 2557-2560. เลย: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

ชาติชาย ณ เชียงใหม่. (2544). การมีส่วนร่วมกับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่สมดุล. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.

ชลธิศสา อองอาจ. (2561). **รักสามัคคีนำมาซึ่งความปรองดองสมานฉันท์.** ค้นเมื่อ 7 ธันวาคม 2561 จาก <http://nbt.prdd.go.th>

ดิศนัดดา ดิศกุล. (2561). **จากศาสตร์พระราชาสู่ SDGs พัฒนาไทยยั่งยืน.** ค้นเมื่อ 7 สิงหาคม 2561 จาก <https://www.prachachat.net/csr-hr/news-201314>.

นิเทศ สนั่นนารี และคณะ. (2561). การสื่อสารเชิงพุทธเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม. **วารสารธรรมทรรณ** มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, 5(1), หน้า 41-46.

พระเมธาวิจารย์ (ปสิวิโก), พระมหาวิระศักดิ์ สุระเมธี, และสาลินี รักกตัญญู. (2560). รูปแบบส่งเสริมความปรองดองและสันติสุขด้วยศีล 5 ของประชาชนในจังหวัดสระบุรี. **วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.** 5(1), หน้า 1-2.

- มติชนออนไลน์. (2561). แนวทางการสร้างความปรองดองแห่งชาติ. ค้นเมื่อวันที่ 7 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.matichon.co.th/politics>
- มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย. (2557ก). เลย์โมเดลนาร่องในการปฏิรูปด้านเศรษฐกิจ. เลย: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- _____. (2557ข). เวทีเสวนาสร้างความปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปจังหวัดเลย. เลย: คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- เมตตา กลิ่นมาล. (2563). รูปแบบการคิดของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี 14(1), หน้า 125-137.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. ค้นเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2561 จาก <https://www.ratchakitcha.soc.go.th>
- สถาบันพระปกเกล้า. (2555). การสร้างความปรองดองในชาติ. กรุงเทพมหานคร: กรรมาธิการวิสามัญศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา.
- _____. (2558). การปฏิรูปประเทศไทยด้านการต่อต้านการทุจริตและการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้า.
- Maslow, A.H. (1943). A Theory of Human Motivation. *Psychological Review*, 50, p.370-396.
- Bandura, A. (1977). *Principle of Behavioral Modification*. New york Holt, Rinehart & Winston.
- Feldman, J. (1975). Considerations in the use of causal-correlational technique in applied psychology. *Journal of Applied Psychology*, 60(6), p.663-670.
- Katz, K. (1960). The functional approach to the studies of attitudes. *Public Opinion Quarterly*, 24, p.163-168.
- Lester W.M, & Goal M.L. (1977). *Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics*. Chicago Rand McNally College Publishing Company.
- Newcomb. T.M., Tumer, Ralph H., Convers, Philip, E. (1965). *Converse*. New York Rinehart and Winston.
- Nunnally, J.C. (1959). *Attitude Measurement*. In the handbook of social psychology. Massachusetts: Addison Wesley; p.206-2010.